

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

V. Breae religio mutata & Calvinismus sensim introductus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

Ganeva egressi, omnes undique suam propagandi doctrinam occasiones captant; eumque in finem varios libellos passim spargunt, ii quum Bremam, quæ Archiepiscopalis est inferioris Saxonie civitas, irrepressissent, frustra indignantibus ac frementibus Lutheranis paulatim magis magisque invaluerunt. Horum præcipuus fuit Albertus Hardenbergius, qui Lutheranum hæcenus se simularat, sed paulatim ad Calvinistarum doctrinam descehit. Senatus cui novitas hæc initio non valde placebat, Theologorum Witenbergenfium, à quibus, uti agebant, repurgati Evangelii veritas profecta esset, sententiam exquisivit: qui unà cum Melanchthone (is enim adhuc tum, scilicet A. M. D. LVI. in vivis erat) Augustanæ Confessioni inhærendum responderunt. Vocatus Hardenbergius, & Witenbergenfis Ecclesie, omnium Ecclesiarum matris sententiæ subscribere iustus, *Augustanam Confessionem, ait, plenam esse errorum: tum etiam diversas eius exstare formas quæ Papisimum redoleant.* Illud probandum, ejus auctores divino spiritu illustratos fuisse. Quum ergo ut Augustanæ subscriberet Confessioni impetrari ab eo non posset, jubetur saltem Concordiæ inter Lutherum & Bucerum Anno M. D. XXXVI. factæ articulos approbare. Ille vero sæpius ex Melanchthonis ore audivisse se agebat, articulos illos numquam communi consensu fuisse approbatos ac signatos. Mittitur ergo ad Melanchthonem, qui Wormatiæ tum erat, Joannes Schlungravius, qui rei veritatem exquirat. Is reverfus longe aliud quam Hardenbergius dixerat, responsum attulit, nimirum articulos illius Concordiæ à Melanchthone, Pistorio, & aliis Theologis tanquam Christianos & Evangelicos recipiatque approbari. Quo minus ergo tum Hardenbergius institutum perfecit, quum hoc tum bellum exortum obstitit: ut & Danorum regis intercessio, qui ut regnum quod legitimo domino extorserat, stabiliret, Saxoniam Confessionem amplexus fuerat, & Bremenfes tum ne quid innovarent, sollicitabat. Nec tamen animum abiecit Hardenbergius, ad Danos nequaquam pertinere dictitans, Germanorum conscientis vllas leges præscribere. Interim Tilemanus Heshufius in Superintendentem eligitur, qui non Hardenbergium tantum sed omnes quoque Calvinistas acerrimis scriptis insectatus est: Hardenbergio ad Heidelbergensium, Lipsiensium & Witenbergenfium Academiæ judicium frustra provocante.

Tandem vero Hardenbergius non Brema tan-

tum, sed tota etiam Saxonia ejectus, Habito Conventu Lunæburgi mense Maio [a] Embdam Frisicæ orientalis metropolim profugit, ibique apoplexia fuit exstinctus, divisionis & seditionis post se relicto inter auditores suos spiritu è quo postea mutua execrationes, ac præcipuorum civium proscriptiones extiterunt. Sic ejectis Calvinistis, Bremae Lutheranismus rursus fuit stabilitus. At biennio post Calvinistæ, ut de ipsorum doctrina plenius cognosceretur petierunt, & ut *Colloquium Mulbrunna* institueretur, Anno 1564. mense Aprili [b] impetrarunt, cui Elector Palatinus & Dux Wirtembergicus interfuerunt, Brentio & Smidelino è Lutheranorum, & Boquino cum sociis è Calvinistarum partibus ad disputandum delectis. Sed æque, immo magis incertis animis hinc discessum fuit. Non multo post Brema, charissimi quondam sui patris Lutheri abjecta memoria, Genevensem Confessionem recepit. Anno 1562. Est vero hæc Imperialis civitas, quæ tamen in quibusdam Archiepiscopi, qui Protestantium doctrinam sequitur, & è Ducum Brunsvicensium est familia, imperium agnoscit, eodem modo quo Brandenburgicus superioribus annis Argentoratensis Episcopatus Administratorem se tulit, nullo alio sacro fungens officio, quam quod Ecclesiasticos capere proventus, ut suo loco dicam. At tu, Lector, hic Septentrionalium populorum infelicitatem considera, qui ad Principis libidinem religionem mutare coguntur, ut sequenti capite apertius ostendetur.

[a] *Anatomia Eccl. Cathol.* [b] *Eadem.*

DE FREQUENTI ET MISERABILI RELIGIONIS IN PALATINATU AD RHENUM MUTATIONE.

CAPUT NONUM.

ARGUMENTUM.

- I. *Vfus & Lex in Germania, ut subditus Principis religionem sequatur.*
- II. *Beza Calvinii iussu ad Comitem Palatinum proficiscitur, & fictam de Cæna Domini confessionem adit.*
- III. *Comes Palatinus abdicato Lutheranismus Calvinismum amplectitur.*
- IV. *Eius filius & successor Ludovicus, Calvinismum profligato, Lutheranismum reducit.*

V. *Iohann.*